

mechanism which would induce each certain worker to achievement of objectives. The favorable internal environment of the enterprise through the developed organizational culture and individual system of remuneration of the personnel is capable to provide such motivation.

Key words: *innovations, innovative activity, personnel, enterprise.*

УДК 657

*Настенко М.М.
к.е.н., доцент кафедри організації обліку та звітності,
Мудрик Ю.М.
студентка 4 курсу
Вінницького національного аграрного університету*

ОБНОВЛЕНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ

***Анотація.** В статті проаналізовано особливості переходу облікової системи в Україні до міжнародних стандартів. Зокрема проведено аналіз змісту та структури оновленої фінансової звітності. Також визначені можливі шляхи її удосконалення.*

***Ключові слова:** фінансова звітність, принципи фінансової звітності, якісні характеристики фінансової звітності, звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).*

Постановка проблеми. На даний час українські підприємства перебувають на стадії трансформації системи ведення обліку до міжнародних стандартів, які базуються на американській та європейській моделях обліку. Вектор обраний саме на європейську модель, що підтверджують сучасні перехідні облікові положення.

Успішне функціонування підприємств в сучасних умовах потребує підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності на підставі удосконалення управління виробництвом, створення конкурентоспроможної продукції та залучення інвестицій.

Для цього необхідно створити таку інформаційну систему, яка здатна задовольнити запити всіх зацікавлених користувачів для обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Інструментом інформування користувачів виступає фінансова звітність.

Саме фінансова звітність повинна надавати повну, неупереджену та достовірну інформацію про поточний стан і результати функціонування підприємства [1].

Крім того фінансова звітність повинна бути надійним джерелом аналітичних висновків щодо подальшого розвитку та визначення економічного потенціалу підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Удосконалення фінансової звітності завжди було та й залишається одним із головних та пріоритетних напрямків наукових досліджень.

Методологічним і практичним проблемам формування фінансової звітності присвячені праці таких вітчизняних вчених як Ф.Ф. Бутинець, Ю.А. Верига, С.Ф. Голов, В.М. Добровський та багатьох інших.

Наукові підходи до формування фінансової звітності, обґрунтування сутності і взаємозв'язку елементів фінансової звітності, принципи її формування висвітлено в працях зарубіжних вчених: Л.А. Бернстайна, М.Ф. Ван Бреда, М.І. Кутера, В.Ф. Палія, Я.В. Соколова, Е.С. Хендріксена та інших.

Попри наявність значної кількості запропонованих пропозицій з удосконалення та враховуючи подальші процеси глобалізації та інтеграції облікових систем, на сьогодні відсутня цілісна концепція формування фінансової звітності, що обмежує її якість та прозорість [4].

А якщо ж говорити про ланку переходу обліку в Україні до міжнародних стандартів, особливості похідних положень та оновлену фінансову звітність зокрема, то вони є мало дослідженими.

Постановка завдання. Метою статті є визначення переваг і недоліків оновленої структури та особливостей складання фінансової звітності.

Виклад основного матеріалу. Донедавна більшість господарюючих суб'єктів в Україні формували фінансову звітність за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Однак у зв'язку із переходом низки підприємств на Міжнародні стандарти фінансової звітності виникла потреба в

узгодженні форм фінансової звітності за П(с)БО та МСФЗ. Вирішення даного завдання стало можливим із прийняттям НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», у якому затверджені нові оновлені відповідно міжнародним стандартам форми фінансової звітності.

Концептуальна модель фінансової звітності, що відповідає вимогам міжнародних стандартів базується на взаємодії складових: меті фінансової звітності і формування у зв'язку з метою обліково-аналітичного забезпечення, принципах і якісних характеристиках фінансової звітності, концепції капіталу, яка забезпечує його відображення в частині формування, збереження капіталу та визначення прибутку [3].

Форма і склад статей фінансової звітності вітчизняних підприємств визначаються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868. [2].

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Оновлена фінансова звітність складається з: балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал і приміток до фінансової звітності.

Також при складанні фінансових звітів підприємства можуть включати до фінансових звітів додаткові статті у порядку, визначеному Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», у разі якщо стаття відповідає таким критеріям:

- Інформація є суттєвою;
- Оцінка статті може бути достовірно визначена;

Далі детальніше у статті розглянемо структурні та якісні зміни кожної форм фінансової звітності.

Форма №1 баланс (звіт про фінансовий стан) - звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал [2].

У балансі відображаються активи, зобов'язання та власний капітал підприємства. У випадках, передбачених нормативно-правовими актами, складається окремий баланс.

Досліджуючи форму № 1 ми бачимо, що вона практично не змінилась і має ту ж саму структуру, однак є деякі нюанси, а саме:

- У даній звітній формі виключені окремі розділи з представлення витрат та доходів майбутніх періодів. Дана інформація знаходить своє відображення в якості статей у складі розділів: «Оборотні активи» та «Поточні зобов'язання». МСФЗ, в свою чергу, взагалі не передбачають окремого виділення даних статей;
- Дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги відображається на нетто основі, тобто по залишковій вартості. А інформація про резерв суми боргів має бути розкрита у примітках до фінансової звітності, що повністю відповідає вимогам МСФЗ;
- У оновленій формі звітності №1 передбачається окремий розділ активу для груп вибуття та окремий розділ в пасиві – для зобов'язань, пов'язаних з реалізацією необоротних активів та груп вибуття. Якщо звернутися до МСФЗ, то вони не передбачають відображення даної інформації в окремих розділах звітної форми;
- Статті статутний капітал та пайовий капітал об'єднанні в нову статтю реєстрований капітал;

Форма №2 Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) - звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід [2].

Метою складання звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої і неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки та сукупний дохід підприємства за звітний період.

У звіті про фінансові результати наводяться доходи і витрати, які відповідають критеріям, визначеним в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку.

Порівнявши попередню та оновлену форму звіту про фінансові результати, можна зробити такі висновки:

- Оновлена назва форми №2 «Звіт про сукупний дохід» відповідає Міжнародним стандартам фінансової звітності;
- В оновленому звіті відсутня категорія «надзвичайних доходів та витрат»;
- Дана звітна форма доповнюється додатковим розділом «Сукупний дохід», в якому ми відображається інформація щодо дооцінки (уцінки) необоротних активів та фінансових інструментів, накопичених курсових різниць, іншого сукупного доходу, податку на прибуток, пов'язаного з іншим сукупним доходом, іншого сукупного доходу після оподаткування та загальної суми сукупного доходу.

Висвітлення таких статей надає більшої інформативності звіту про фінансові результати, що в свою чергу підвищує його якісні характеристики для внутрішніх та зовнішніх користувачів та максимально наближує до міжнародних стандартів;

Форма № 3 звіт про рух грошових коштів - звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності [2].

У звіті про рух грошових коштів наводяться дані про рух грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Стосовно самих статей даної звітної форми, то суттєвих змін вони не зазнали, однак надзвичайні статті було виключено з метою наближення до МСФЗ.

При складанні фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності підприємства можуть обрати спосіб складання звіту про рух грошових коштів за прямим або непрямим методом із застосуванням відповідної форми звіту.

В більшості випадків перевага надається прямому методу, але в тому випадку коли підприємство має закордонних партнерів або ж має іноземних інвесторів – на їх вимогу може використовувати непрямий метод.

Форма № 4 Звіт про власний капітал - звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду [2].

У звіті про власний капітал розкривається інформація про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. У графах звіту про власний капітал, призначених для наведення складових власного капіталу, зазначаються показники, наведені у розділі I «Власний капітал» балансу. Для забезпечення порівняльного аналізу інформації звіту про власний капітал підприємства повинні додавати до річного звіту звіт про власний капітал за попередній рік.

В результаті структурних змін Звіту про фінансові результати, можна відзначити другорядність Звіту про власний капітал. Це пояснюється тим, що Баланс та звітна форма № 2 вже містять інформацію про складові власного капіталу підприємства. А форма № 4 деталізує інформацію про зміни даних складових.

Стосовно Приміток до фінансової звітності, то уніфікованої форми їх представлення немає. Однак їх ніхто не відміняв. Тому в Примітках обов'язково необхідно представити: загальну інформацію про підприємство, базу підготовки фінансової звітності, інформацію про бухгалтерські оцінки, принципи бухгалтерського обліку, фактичні та потенційні зобов'язання, події після дати балансу і т. ін.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, в результаті оновлення структури та сутності, фінансова звітність стала більш наближена до міжнародних стандартів ведення обліку, що є безумовним позитивним фактором. Адже економіка України є відкритою до євроінтеграційного процесу та міжнародної співпраці, яка базується на застосуванні усіма її суб'єктами однотипних форм звітності. І рано чи пізно всі підприємства України будуть змушені перейти до ведення обліку за міжнародними стандартами.

Та, попри це, на даний момент часу фінансова звітність в Україні за своїми формами та сутністю не є досконалою. Тому мають місце подальші наукові дослідження у напрямку розробки шляхів розширення інформаційного змісту, форм фінансової звітності через її зближення з іншими видами звітності (створення інтегрованої звітності).

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» від 16.07.99р. // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – №10. – С. 3– 8.
2. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затв. наказом МФУ від 07.02.2013р. № 73.
3. Міжнародні стандарти фінансової звітності – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// minfin.gov.ua](http://minfin.gov.ua).
4. Давидюк Т.В. Конвергенція бухгалтерської та соціальної звітності в частині людського капіталу: розвиток існуючих підходів [Електронний ресурс] / Т.В. Давидюк // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012. – № 2 (3). – С.123-129. – Режим доступу до журн.: [http:// www.economics.opu.ua/n3.html](http://www.economics.opu.ua/n3.html).

***Summary.** Currently, Ukrainian companies are under transformation of the international accounting standards, which are based on American and European models of accounting. Vector is elected to the European model, confirms the transient current account position.*

Recently, the majority of businesses in Ukraine formed financial reporting in accordance with (standards) of accounting. However, due to the transfer of a number of enterprises to IFRS there is a need to harmonize financial reporting forms for P (S) and IFRS. Solving this problem become possible with the adoption of P (S) 1 "General Requirements for Financial Reporting", which approved the new updated according to international standards financial statements. Therefore, the article analyzes the structure and content of the revised financial statements. The possible ways to improve it are identified.

After some investigation, it was concluded that due to update the structure and nature of the financial statements was closer to international standards of accounting, which is a definite plus. Indeed, Ukraine's economy is open to the Euro integration process and international cooperation, based on the use of all its subjects of similar reporting forms. And sooner or later, all the enterprises of Ukraine will have access to accounting according to international standards.